

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/aktualnosci/65854,77-rocznica-powolania-Armii-Krajowej.html>
03.05.2024, 09:48

77. rocznica powołania Armii Krajowej

77 lat temu - 14 lutego 1942 roku - Związek Walki Zbrojnej został przekształcony w Armię Krajową. Podziemne wojsko, będące fenomenem w okupowanej przez Niemców Europie, skupiło w sobie niemal całą patriotycznie nastawioną część narodu polskiego. Nazwa „AK”, także w późniejszym czasie, stała się jednym z najważniejszych symboli dążeń do niepodległości.

Znoszę dla użytku zewnętrznego nazwę ZWZ – wszyscy żołnierze w czynnej służbie wojskowej w Kraju stanowią „Armię Krajową” – rozkazywał w depeшы, która dotarła z Londynu do Warszawy 14 lutego, Naczelnny Wódz gen. Władysław Sikorski. Od tej pory oficjalnie zaczęła funkcjonować nazwa „Armia Krajowa”. Nazwa-symbol, obejmująca w zasadzie całokształt wysiłku zbrojnego polskiej konspiracji. W szczytowym okresie istnienia AK liczyła ponad 300 tysięcy zaprzysiężonych żołnierzy.

Praktycznie w ramach Armii Krajowej skupiła się niemal cała patriotycznie nastawiona część narodu polskiego. Dzięki zjednoczeniu wysiłku można było zaplanować bardzo śmiało przedsięwzięcia militarne, np. plan powstania strefowego, mającego kryptonim „Burza”. Opierając się na setkach tysięcy żołnierzy-ochotników, przygotowano plany odtworzenia Sił Zbrojnych, które miały kontynuować walkę zbrojną jako regularne wojsko – pisze Piotr Niwiński w artykule „Powstanie Armii Krajowej”, opublikowanym w [„Biuletynie IPN”](#).

Nazwa „Armia Krajowa” jednoczyła Polaków także po formalnym rozwiązaniu AK w styczniu 1945 r. Jak wynika z badań IPN prowadzonych w całej Polsce, w latach 1945-1956 funkcjonowało co najmniej 955 organizacji młodzieżowych. Co najmniej jedna czwarta z nich nawiązywała do AK w swojej nazwie, a zdecydowana większość na etosie wielkiej podziemnej armii oparła swą działalność.

Inicjatywy Instytutu Pamięci Narodowej na rocznicę powołania Armii Krajowej

BIAŁYSTOK

- **14 lutego** – pokaz filmów „Radosław”, „Kazimierz Leski” oraz „Cudzoziemcy w Powstaniu Warszawskim”, w reżyserii Małgorzaty Bramy (godz. 10.00, Książnica Podlaska przy ulicy Marii Skłodowskiej-Curie 14A).
- **14 lutego** – obchody 77. rocznicy powstania Armii Krajowej

GDAŃSK

- **14 lutego**, godz. 6.30 – akcja ułożenia z biało-czerwonych zniczy wielkiej Kotwicy Polski Walczącej na pasie zieleni w ciągu al. Armii Krajowej – jednej z głównych arterii komunikacyjnej Gdańska (przy skrzyżowaniu z ul. Łostowicką). W inicjatywie udział wezmą harcerze i mieszkańcy Gdańsk
- **14 lutego**, w godz. 12.00–14.00 – akcja gdańskiego IPN „W dniu zakochanych pamiętaj również o miłości do Polski! 14 lutego powstała największa podziemna armia świata – Armia Krajowa”. Przy Bramie Wyżynnej w centrum Gdańska stanie namiot IPN Gdańsk, w którym przechodniom będą rozdawane materiały edukacyjne dotyczące historii Polskiego Państwa Podziemnego. Mieszkańcy Pomorza będą mogli również otrzymać bawełniane torby z nadrukiem symbolu Polski Walczącej

KIELCE

- **5 lutego** – projekcja filmu „Jaster. Tajemnica Hela”, Centrum Edukacyjne IPN

„Przystanek Historia” w Kielcach

- **10 lutego** – prelekcja dr. Tomasza Domańskiego z Delegatury IPN w Kielcach, podczas kieleckich uroczystości z okazji 77. rocznicy powołania Armii Krajowej
- **19 lutego**, godz. 10.00 – konferencja popularnonaukowa „Partyzanci dowódcy” – z cyklu „Polskie Państwo Podziemne na Kielecczyźnie”, poświęcona żołnierzom i oficerom AK, którzy podczas II wojny światowej zostali dowódcami oddziałów partyzanckich

KRAKÓW

- **14 lutego**, godz. 10.00 – „Armia Krajowa” – wykład dla młodzieży szkół ponadpodstawowych („Przystanek Historia” w Krakowie)

LUBLIN

- **14 lutego** – 77. rocznica przemianowania ZWZ na AK

ŁÓDŹ

- **7 lutego**, godz. 13.00-15.00 – warsztaty na temat działalności Armii Krajowej i struktur Polskiego Państwa Podziemnego oraz kluczowych postaci Okręgu Łódź „Barka”. Zajęcia przeprowadził Artur Ossowski dla uczniów zrzeszonych w Klubie Historycznym im. Armii Krajowej w VIII LO w Łodzi
- **14 lutego** – uroczystość przy symbolicznej mogile zamordowanych i poległych oficerów i żołnierzy Armii Krajowej Komendy Miasta Łódź na Starym Cmentarzu w Łodzi przy ul. Ogrodowej

RZESZÓW

- **14 lutego** – uroczyste obchody organizowane przez żołnierzy Armii Krajowej Okręgu Podkarpackiego Światowego Związku Żołnierzy AK, Prezydenta Miasta Rzeszowa, Dowódcę Garnizonu Rzeszów, Dowódcę 3. Podkarpackiej Brygady Obrony Terytorialnej, Dyrektora Instytutu Pamięi Narodowej Oddział w Rzeszowie

SOPOT

- **14 lutego**, godz. 10.00 – delegacja IPN Gdańsk weźmie udział w sopockiej uroczystości pod pomnikami Armii Krajowej oraz Danuty Siedzikówny „Inki”

SZCZECIN

- **14 lutego** – apel pamięci przy pomniku „Na chwałę Armii

[Krajowej” oraz odsłonięcie tablicy „W hołdzie kresowym żołnierzom AK” podczas mszy świętej w bazylice archikatedralnej w Szczecinie](#)

WARSZAWA I MAZOWSZE

- [warsztaty edukacyjne „W imieniu Polski Walczącej” dla szkół](#)

WROCLAW

- **14 lutego** – spotkanie kombatantów zorganizowane przez Wojewodę Dolnośląskiego, Dolnośląski Urząd Wojewódzki, Sala Kolumnowa im. Jerzego Woźniaka (OBUWiM)
- **17 lutego**, godz. 12.00 – msza św. z asystą wojskową w intencji Armii Krajowej i Polskiego Państwa Podziemnego, Kościół Garnizonowy Bazylika Mniejsza pw. św. Elżbiety we Wrocławiu, złożenie wiązanek w Kaplicy Polskiego Państwa Podziemnego (OBUWiM)